

IZLAZI SVAKE
— SUBOTE. —Pretplata
5 Din. mjesečno.Tromjesečno
Din 15.-Oglasi
po cijeniku.

PRIMORSKA DJEČ

UREDNI TVO I
UPRAVAlista nalaze se u
općinskoj zgradi
(bivša kuća
Mattiazzi) II. kat.Telefon
interurban br. 47

Broj 11.

Šibenik, subota 3. listopada 1931.

Godina I.

ŠIBENIK I PREDSTOJEĆI IZBORI ZA NARODNU SKUPŠTINU

Ima već preko deset godina, da su barjaci slobode zavijorili nad Šibenikom i da su pluća našeg grada počela da dišu slobodno i bez zapreka. Kroz to vrijeme, Šibeniku je, kao i svim ostalim gradovima u našoj državi, — bila dana puna mogućnost da razvije svoju ekonomsku snagu, te trgovački i socialni napredak u svim pravcima, kao i da do krajnjih mogućnosti oživotvori svoje težnje kao zasebna ekonomska jedinica, a napose kao centrum sjeverne Dalmacije. Ako bacimo pogled na tu nedavnu našu prošlost, morat ćemo iskreno priznati, da Šibenik ni izdaleka nije izrabio sve mogućnosti i iskoristio konjukturu u granicama koje mu je dozvoljavao slobodan razvoj u slobodnoj državi. Daleko je u tome zaostao za drugim našim primorskim centrumima, a pogotovo pak za Splitom, koji je, kako znamo, od oslobođenja do danas, u svim pravcima najmanje u trostrukom razmjeru nadmašio svoj predratni život. Zacijelo ima više nego jedna okolnost, koja je bila uzrokom tome, ali svakako je jedan od glavnih razloga pomanjkanje ljudi, koji bi na izvoru t. j. u našoj prijestolnici, znali na nadležnom mjestu konstantno zagovarati interese Šibenika i postići, što se postići dalo. Ukratko dakle rečeno, Šibeniku je falio njegov predstavnik u narodnoj skupštini. Više puta su Šibenčani osjetili pomanjkanje svog čovjeka, preko kojega bi ostvarili svoje težnje ili barem pokušali da ih ostvare; više puta su naši građani, a i seljaci uvidjali pogriješke, u koje ih je natjeralo strančarstvo i izborna pocijepkanost, — ali uzalud, strasti su bile jače od razuma, i ponavljale su se uvijek iste pogriješke. Ni Šibenik, ni šibenski srez uslijed te podvojenosti nikad nije mogao da na izborima progura u Skupštinu svoga čovjeka, — i ostajao je uslijed toga više nego jedan put osamljen, pretečen pa čak, katkada i nezasluzeno bačen u pozadinu. — Mislimo, da je ovo iskustvo, koje su Šibenčani stekli kroz posljednji vremenski decenij, bilo dovoljno kadro da ih opameti i potakne na stvaran pogled života, daleko od zavađanja u koje ih je dovodilo nekadašnje strančarstvo, — te uslijed toga smatramo da starij praksi ima da bude jednom kraj.

Sada je nadošlo vrijeme da se primijeni u stvarnosti ono, što se do sada nije znalo primijeniti. Stojimo eto pred izborima, koji nam omogućuju, da kao poseban izborni srez izaberemo poslanika za narodnu skupštinu. Daje nam se dakle prilika, da po svojoj miloj volji odredimo čovjeka, koji će da zagovara naše interese na najnadležnijem mjestu. Odluka je u našim rukama i mi nosimo punu odgovornost za nju.

Već sada možemo ustvrditi da pravi cilj neće biti postignut ni ovoga puta, ako birajući ne otvore oči i ne shvate situaciju u njenom pravom i zamašitom značaju. Da će biti više nego jedan kandidat, to možemo već sada sa sigurnošću ustvrditi, ali pri izboru onog pravoga t. j. onoga, koji svojom dosadašnjom političkom tradicijom, svojim auktoritetom, a navlastito svojim poštenjem, bude davao najbolje garancije izbornicima šibenskog sreza, da njihovi glasovi ne će biti uzalud bačeni, — treba postupati oprezno a i razumno. To treba naročito istaknuti baš s razloga, što neki pojedinci hoće da se okoriste onim neograničenim i nepokolebivim povjerenjem, koje narod Šibenika i šibenskog sreza ima prema nosiocu zemaljske liste i vodi jugoslavenske ideje, generalu g. Peri Živkoviću, te oni vezujući svoju ličnost za ličnost nosioca liste, hoće da osiguraju sebi nezasluzeni uspjeh.

Opreznost dakle šibenskog izbornika sastoji se u tome, da se ne smiju dati zavarati od onih pojedinaca, koji hoće da isplivaju na površinu šireći glasine da su oni

tobože jedini pravi i predestinirani zastupnici jugoslavenske državne liste. Svi kandidati, koji u šibenskom srezu budu istaknuti, bez iznimke će u političkom pogledu reprezentirati jugoslavensku ideju, kakovu zastupa nosioc liste general Pera Živković, te u tome pogledu ne može da nitko imade prednosti niti privilegija. Prednosti mogu imati samo i isključivo oni, koji su prema narodu bili uvijek iskreni, te koji su u privatnom i političkom pogledu bili ispravni, bez vrludanja i bez ličnih oportunističkih naginjanja. Narodu ne će biti teško da izabere onoga pravoga, ako se bude držao ovih pogleda i principa, i jedino na ovaj način Šibenik će uspjeti da u parlament pošalje onakova predstavnika, kakova zaslužuje po svojem starodrevnom poštenju i nacionalnom karakteru, te po svojoj današnjoj važnosti u ekonomskom i trgovačkom životu države.

Akcija za hitno rješenje životnih pitanja grada i općine Put gradonačelnika Dra Smolčića u Beograd — Rezultati njegove intervencije kod nadležnih faktora

Po odluci šibenske općinske uprave, gradonačelnik g. Dr. Smolčić krenuo je još prošle sedmice u Beograd, da uredi mnoga viseća pitanja našega grada i općine. Tamo je proboravio sedam dana i povratio se je u Šibenik u ponedjeljak ujutro. Kroz to vrijeme, g. Dr. Smolčić posjetio je više članova kr. vlade i kod sviju je bio najsrdačnije primljen. Tom prilikom mu je izraženo puno priznanje za njegov dosadašnji rad na vodstvu šibenske općine, a istodobno je naglašeno, da je suvišno i pomisliti, da bi odlučujući faktori imali namjeru oduzeti mu povjerenje, koje on danas uživa kao načelnik grada Šibenika. Potrebno je također istaknuti, da su svi ministri, koje je g. Dr. Smolčić posjetio, ukazali najveću pažnju i razumijevanje za potrebe našega grada i općine i nastojali, da sva važnija pitanja ovoga kraja budu odmah povoljno riješena.

U prvom redu moramo spomenuti, da je intervencijom g. Dra Smolčića definitivno riješeno pitanje investicionog zajma, koje je šibenska općina sklopila prošle godine kod Državne Hipotekarne Banke u iznosu od 12 miliona Dinara. Zajam će biti likvidiran u ratama, a vrijeme će odrediti sama općina prema svojim časovitim potrebama. Prva rata od 2 miliona Din. bit će dostavljena općini odmah, a druga u istoj visini do kraja ove godine.

G. Dr. Smolčić isposlovao je također povoljno rješenje u pitanju šibenske obale. Ministarstvo saobraćaja je odobrilo kredit od 200.000 Din za uređenje pristaništa od ribarnice do Docca, a istodobno je brzojavno naredeno Direkciji Pomorskog Saobraćaja u Splitu, da se odmah započne popravkom obale od lučke kapetanije do kuće g. Čoka, koja je sada ograđena i nepristupačna. U pogledu novoga gata u Vruljama određeno je, da se tamo prenese vas boksit, koji je sada naslagan na obali pred carinarnicom, i da se tako iskuša njegova izdržljivost. Uz ove radove predviđena je također izgradnja nove obale od današnjeg pristaništa pred „Krkom“ do lučke kapetanije prema projektu, koji je napravljen još prije rata. Troškovi bi iznosili od 6 do 8 miliona dinara.

G. Dr. Smolčić intervenirao je također i u pitanju šibenske preparandije te je nadležnim faktorima predao rezoluciju, koja je u tom pogledu bila izglasana na posljednjoj sjednici općinskog vijeća. Saop-

ŠKOLA STRANIH JEZIKA po metodi Berlitz u Šibeniku

Otvara 1. oktobra nove tečajeve za
Engleski, Njemački i Francuski jezik.

Upisivanje vrši se kod povjerenika g. A. Sigoreo.

Cijene su znatno snižene, a upisninu ne plaćaju Gospoda, koja su prošle godine i do sada pohađjali tečajeve.

Naš će list u tom pogledu biti od pomoći izborniku šibenskog sreza, i označit će mu kandidata koji bude zasluživao njegovo povjerenje. Sigurni smo, da se u tom opredjeljenju ne ćemo prevariti, jer ćemo biti vođeni jedino i isključivo motivima koje smo gore istakli, a ti motivi ne mogu da nas zavedu u zabludu, jer se baziraju na iskrenosti, na poštenju, navlastito na želji, da Šibenik i njegovi interesi budu zaštićeni kako zaslužuju.

čeno mu je, da će sadašnja učiteljska škola u svakom slučaju ostati i dalje u Šibeniku, ali za sada se ne može govoriti o podignuću nove školske zgrade, jer zato nema potrebitih kredita a osim toga se dosadašnja zgrada, prema uvjerenju nadležnih školskih vlasti, nalazi u dobro sačuvanom stanju tako, da se obuka može nesmetano vršiti.

Za vrijeme svog boravka u Beogradu, g. Dr. Smolčić posvetio je posebnu pažnju najvažnijem životnom pitanju šibenskog težaka, a to je: ublaženje teške vinske krize. G. načelnik posjetio je sa g. Josom Tambačom više članova kr. vlade i zamolio ih, da bi donijeli hitnu odluku u svrhu zaštite interesa naših vinogradara te mu je u tom pogledu predao opširno obrazloženu predstavku. Na ovo mu je bilo saopćeno, da će vlada izdati poseban zakon za cijelu zemlju, kojim će biti uređena sva pitanja, koja se odnose na vinorodne krajeve. Dozvole za otvaranje podruma izdavat će se samo u onim mjestima, gdje za to postoji potreba.

Ovdje smo u glavnom iznijeli samo važnija pitanja, koja će nakon povratka g. Dra Smolčića biti povoljno riješena u interesu našega grada i općine. Ali već i samo ovo dovoljno nam jasno govori o pozitivnim rezultatima njegove posljednje intervencije Smolčića kod nadležnih faktora u Beogradu.

Spasimo naše vinogradare!

Opća berba vinogradara u šibenskom kotaru nalazi se u punom jeku. Došli su i prvi vanjski trgovci vinom, da kupe mast. Ali njihov dolazak je ovoga puta izazvao ogromno ogorčenje među vinogradarima. Trgovci-spekulanti htjeli su da izrabe bijedno sadašnje stanje našeg težaka i ponudili su mu za hl masti — znate li koliko? — 60 do 70 Din. Zar to ne znači propast za naše vinogradare? Zar to ne znači posljednji udarac opstanku hiljada težačkih obitelji? Može li se dozvoliti, da se seljačke muke daju u bescijenje, kojemu nema granica? Ne, i nikako ne! Naš vinogradar ima pravo na život kao i svaki drugi građanin i nadležne vlasti moraju hitnim i izvanrednim zakonskim mjerama zaštititi njegove interese, kao što je to učinjeno za žitorodne krajeve. Nastupio je već posljednji čas da se nešto uradi za spas težaka Šibenika i sjeverne Dalmacije.

Šibenska kronika

NAŠE VATROGASNO DRUŠTVO

Ovo društvo, obzirom na svoju humanitarnu svrhu zauzima bez sumnje, prvo mjesto među ostalim gradskim ustanovama. Budući je društvu svrha, da štiti i metak i život građana od kobnog elementa — vatre, vrijedno je, da se građanstvu predoči napredak ovog društva, od početka ove godine pa do danas.

Stara je stvar, da se za ovu humanitarnu ustanovu pokazivalo malo interesa, bilo to sa strane građanstva, bilo sa strane onih, o kojima je ovisilo bitisanje društva. Neshvaćanje odlučujućih faktora, dalo je povoda, da je ova humanitarna ustanova bila strpana u trošnu daščaru. Ovim činom dao se je društvu posljednji udarac a tim udarcem oronuo je i vatrogasni duh čete. S druge strane, talijanska soldateska za vrijeme okupacije, opljačkala je vatrogasni inventar pa sve ovo skupa, dalo je povoda, da je društvo zastalo na mrtvoj tačci i nije bilo načina, da se sa te tačke makne. Građanstvo je mnogo tražilo od vatrogasne čete, no ona, obzirom na dezolatne prilike društva, uz najbolju volju, nije mogla da pruža onu pomoć, koju se od nje očekivalo. Današnja općinska Uprava na čelu sa načelnikom g. Drom V. Smolčićem, imajući smisla za sve ono što je dobro i korisno za grad, svojski se je zauzela, da ovo društvo oživi te ne žali novčanih žrtava, u cilju stvaranja jedne uzorne vatrogasne čete, koja će, u duhu svojih lijepih tradicija, da vrši svoje plemenito djelovanje. Troškom Općine, popravila se je daščara vatrogasne stanice (u koliko je bilo nužno,) a time se je djelomično uklonilo štetno djelovanje vlage i propuha na krnji vatrogasni park i opremu čete, što ostaviše okupatorni pljačkasi. U stanici uredjen je stan za društvenog čuvara. Alarmna služba za slučaj požara također je udešena tako, da je omogućena hitna intervencija čete na garištu. Društvo je zauzelo cijelu daščaru, a time je omogućeno njegovo djelovanje. Vatrogasna četa broji danas oko 50 članova, većim dijelom prišlih novaka i pomladka. Komanda čete posvećuje ovima veliku brigu jer će iz ovih, da izobrazu vješte i spremne vatrogasce. Od početka prošlog mjeseca, održava se vatrogasni tečaj, pri kojemu članovi imaju prilike, da se teoretski i praktički izobrazu. Taj tečaj se održava triput sedmično a odziv članstva je dobar. Pri predavanjima, članovi imaju prilike, da se uvjere, kako je vatrogasstvo zaista struka, koju treba učiti, ako hoće da postignu potrebitu vještinu i spremu. Predavanjima članovi stiču pojam o svim vatrogasnim pravilima i propisima, o disciplini i požrtvornosti, o po-

žarnim pogibeljima u vezi sa prirodnim naukama, kao uzročnicima samoupala, o vatrogasnoj taktici, o poznavanju svih vatrogasnih sprava i rukovanju istima. Komanda čete, vodi danas strogu brigu o ponašanju svakog člana u društvu i izvan društva. Vodi brigu o fizičkom i duševnom stanju svakog novoprijavljenog člana te prije prijema, mora bezuvjetno na liječnički pregled. Obzirom na trošnost požarne odjeće te pristupom novih članova u četvrtu, nametnula se je Komandi prijeka potreba nabave odjeće i obuće, za cijelu četvrt. Osim toga bilo je neophodno nužno, da se nabavi dovoljna količina cijevina, da se time četvrt omoguću juriš na vatru i najvećih dimenzija. Svim ovim potrebama doskočila je općinska Uprava dogovorno sa Komandom čete. Svemu se je do danas doskočilo, kao posljedica razumijevanja općinske Uprave.

Naša općinska Uprava pokazala je činom, koliko joj na srcu leži procvat vatrogasnoga društva a uvjereni smo, da će i građanstvo slijediti primjer Općine te da će svaki građanin pristupiti u vatrogasno društvo kao član pomagač. Tim mjesečnim primosom pružit će društvu mogućnost, da nabavi najpotrebnije sprave i orudje te da se kroz najkraće vrijeme razvije do one visine, koja mu kao takovom i pripada. Građanstvo imati će prilike, da se osvjedoči te da samo ocjeni rad i spremu vatrogasne čete. Imati će zgođe, da se uvjere o vještini skupine plemenitih ljudi, koji će na kobni zov trublje hitati, da spašavaju bližnjega svoga. Fire.

Bolja soba izložena suncu, unajmljuje se. Obratiti se u tiskari E. Vitaliani.

Neistine, koje su dodijale

Uvijek isti individui, javnosti vrlo dobro poznati, ustraju u sirenju lažnih glasina, o promjeni načelnika, o obaranju općinske uprave i o koječemu drugomu, što su isisali iz prsta ili iz nečeg sličnog. Ti individui postaju čak tako smioni, da šalju po gradu svoje kurire nudeći lijevo i desno načelničku stolicu i prisjedničke položaje, kao da su cni izvor svemoćne vlasti ili neki bogodani apostoli. Desilo se je, da su nam barem njih četvorica pričali, da im se je nudila načelnička čast, a nema više ni jednog čoska u gradu, gdje ne bismo našli one, kojima se je navodno nudilo mjesto u općinskoj upravi. Imali smo dapače i slučajeva, koji graniče s drzovitošću. Tako na pr. nalazimo u ovoj smiješnoj igri jedan čin, koji prelazi sve moguće granice. Pozivalo se naime neke ugledne članove današnje općinske uprave, stavljalo ih se

pred gotov čin i velikodušno im se nudilo zadržanje njihovog dosadašnjeg položaja, ako pristanu da kolaboriraju u „novom kabinetu“. Kad su bili odlučno odbiveni, ovi svemoćni individui, ostadoše naravno duga nosa, ali ipak ne prestaše da dalje love po gradu, pa čak i one, kod kojih su već unapred mogli znati, da će naći vrata zatvorena. I htjela se doista puna nedjelja dana, dok ne uvidješe, da su Šibenčani prozrijeli njihovu lažnu igru. A sada pitamo mi tu gospodu, čime oni opravdaju ovaj svoj postupak i tko im je dao tu vlast da dijele te položaje lijevo i desno. Sigurni smo, da nam odgovora ne će moći dati, ali zato neka znadu Šibenčani, da se je evo još jednom obistinila ona naša lijepa narodna rečenica — da svaka laž ima kratke noge.

Kupujmo robu kod domaćih trgovaca!

U našem gradu opaža se već od duže vremena jedna čudna pojava, koja je već zahvatila toliko maha, da se na nju moramo posebno osvrnuti. Ona se odnosi na neshvatljivi postupak mnogih naših građana, a osobito onih imućnijih, koji, kada trebaju za se i za svoju obitelj odjeću ili obuću, polaze u druge gradove, na pr. u Split ili u Zagreb, i tamo kupuju potrebitu robu, koja je u većini slučajeva i skuplja i slabija nego kod naših domaćih trgovaca u Šibeniku. Drugi pak, a njih je opet vrlo veliki broj, nabavljaju robu kod stranih trgovačkih putnika, koji lijepim riječima čisto omame kupca, dok on potpiše narudžbu, a kasnije gotovo uvijek dolazi razočaranje. Ovakova praksa naših građana škodi i njima samima a i našim domaćim trgovcima. Sebi samima nanose štetu time, što kupuju robu sumnjive vrijednosti i skupu i tako bacaju novce u more, a našim trgovcima, koji u današnjim teškim prilikama muku muče da dođu bar do minimalne zarade, odnose i ono malo posla, koji je još moguć. I dok tako šibenski dućani zjaju prazninom, dotle se njihovim vlasnicima prigovara, zašto ne naručuju također i luksuzniju i skupocijeniju robu. Na ovaj neopravdani prigovor mora svatko da upita: a za koga? Čemu da se naručuju finiji artikli, ako naši građani radi neke poze neće da tu robu nabave kod svojih trgovaca, nego idu u druge gradove i tamo ju kupuju uz mnogu skuplju cijenu? Nitko dakle nemože i nesmiye da bilo što prigovori našim domaćim trgovcima, jer oni čine sve što mogu. Ako pak kod nas nema toliko građanske svijesti, da moramo potpomagati svoje vlastite ljude, od kojih se traže mnogi čak i najveći te-

ŠIBENIK u godini 2231.

(nastavak)

VII.

Tačno u 2 sata poslije podne sa šibenskog ebanitnog aero-pristaništa podigla se okomito u zračne visine luksusna izletna zračna yachta „Ništavilo“. Među mnogobrojnim izletnicima osobito se isticao predsjednik sveučilišnog kluba svojom elegantnom, punačkom pojavom i svojim ogromnim admiralskim šešerom. Vrlo uslužan, ljubazljiv i „hladnokrvan“. Prensjednikov savjetodavni odbor, na čelu sa g. Cebićem, nešto vrlo živo je debatirao sa trenerom sportske sekcije g. Zlatanićem. Iz koncertne dvorane dopirao je do nas vanredno umiljati pjev akademskog kluba „Disonanca“.

„Bremzaj . . . bremzaj...“

U stratosferu bih pošo za tebe. . . .“

U igračnici su bolje situirana gospoda za zelenim stolicima igrala interesantni „Schtropp“.

Elegantna yachta hitno je puzila zrakom. . . . Na obim obalama starog šibenskog kanala redahu se raskošni dvorci sa cvijetnim parkovima i staklenim vodokocima.

— U ovim dvorcima obitavaju gradski milijaderi: knez kišobrana, kralj čarapa, car aluminijski i drugi gradski velikani. U tom ubavom kanalu, u tim prekrasnim dvorcima odmaraju svoja umorna tjelesa, izmučena od dnevnog posla i briga. — objasni mi drug.

— Divne li palače! — usklikoh, spazivši prekrasnu palaču od crvenog mramora sa natpisom „Mir-moj“.

— Vlasnik ove palače je predsjednik ovdašnjeg advokatskog d. d. „Tražba“ g. Dr. Jurica Jurinić. —

Naša zračna lađa lagano je doplovila do samog ulaza u kanal.

— Tu nam je gradsko kupalište. Prekrasno, zar ne? Omiljeno sastajalište najotmenijeg mondenskog svijeta. Kupališna sezona traje kroz cijelu godinu. More u hladnije doba griju električne peći, a sunčani žar potencira stakleni krov kupališta, koji je sastavljen od genijalne kombinacije leća. Amerikancima je ovo kupalište dalmatinska „Florida“ i oni su stalni kupališni gosti. —

Nedaleko obale dva spomenika divovskih dimenzija svratiše moju pažnju.

— Kakvi su ono spomenici? — s interesom zapitah.

— Prvi je podignut u slavu i vječnu uspomenu graditelju šibenskog vodovoda, a drugi ima čudni natpis, kojeg do sad nijesmo uspjeli riješiti: „Ugaslom izbornom meteoru iz godine 1931“.

Osoblje zračne yachte s najvećom brzinom pozatvaraše elastičnim staklima prozore broda. Jedan lagani trzaj . . . i ovo čudno vozilo pojuri silnom brzinom napred. Zastade mi dah . . . .

Automatska ležišta, na kojima smo počivali, pružahu nam najveću komodnost . . . . lagano i diskretno njihanje uspavljivalo me . . . . i ja blago zadrijemah . . . .

VIII.

Grozna dreka probudila me iz sna. Naša zračna lađa lebdila je nepomično u uzduhu.

— Vi ste slatko spavali, a mi smo već stigli u Boreju. Pod nama se naši sportaši bore za pokal Havaja. Žilava borba. Naši ne popuštaju . . . .

Dreka navijača se podvostručila . . . . Topovski hitac najavio je svršetak igre. Urnebes oduševljenja s naše strane. Zviždanje pobijeđenih . . . . Akademski zbor iz sveg glasa zaglušio je zviždanje starom

športskom pjesmom:

„Mili Bože sad će biti fraja,

Dobili smo pokal od Havaja.“

Svi izletnici, sveučilištarci i pobjednička momčad prihvatise pjesmu. Naši uniđoše u lađu i „Ništavilo“ poleti nečuvenom brzinom put zavičaja . . . .

Nakon vrlo zabavne kratke vožnje ugledasmo Šibenik. More svjetla. Veliki vatromet u počast pobjednicima zadivio me. Svijetleće zmije najfantastičnijih boja kružile su zrakom.

— Aranžer gradskih vatrometa g. Franišić, pokrajinski senator, zbilja je majstor — oduševljeno mi reče moj pratioc.

Pod nama nepregledno mnoštvo svjetline oduševljeno kliče. Gradska muzika zanosnim zvucima svojih glazbila trubi tradicionalnu šibensku koračnicu br. 13 „Zdravo Šibenice“. Vatrogasci u uzornom redu pozdravljaju i kliču propisni trokratni „Hura“, a elektroštrcaljkom parfimiraju sa Hubiganom izletnike. Uniformirani gradski lovci pod barjakom pucaju iz malih lovačkih strojnih pušaka.

Yachta „Ništavilo“ svečano se spustila na aerodrom.

Muzike, . . . pjevački horovi, . . . vika, ... dreka, . . . neopisivo oduševljenje i zanos. . . . Članice „Žene“ d. s. o. j. posiplju pobjednike cvijećem. . . .

Vrlo jaki hitac iz topa aranžera vatrometa za čas je umirio masu. Potpuna tišina . . . Na govorničku tribinu stupio je sekretar gradskog magistrata, književnik i pjesnik Dr. Ilijaš. Svoj vatreni i borbeni govor pratio je živom gestikulacijom ruku i nogu: . . . . „Zdravo da si ti, čelična omladino, pred kojom uzmaoše protivnici tvoji, te se izgubiše u dubinskim dubinama, dok si ti odletjela u visinske visine, donoseći gradu svome znamen pobjede tvoje. . . .“

(nastaviće se)

per.

reti, nego podupiremo strance, od kojih nemamo nikakove koristi — vlasnici šibenskih dućana tome nisu krivi. Od njih se nemože tražiti da dopiraju tolike žrtve, koje bi mogle dovesti u pitanje i njihovu egzistenciju.

Radi toga, ako hoćemo, da dobijemo u šibenskim dućanima sve ono, što zaželimo, ako hoćemo da unapredimo privredni život u našem gradu, i da tako osiguramo opstanak mnogobrojnih domaćih trgovaca i obrtnika, koji su uvijek i svugdje bili najjači oslonac blagostanja i naroda i grada, u kojem žive, — treba da prekinemo sa dosadašnjom praksom kupovanja robe u drugim gradovima i da se otresemo nepoznatih, stranih, trgovačkih putnika, koji iz našega grada odnose godišnje na stotine hiljada dinara, a šalju nam robu bez vrijednosti! Podmirujmo dakle sve svoje potrebe kod naših domaćih trgovaca, jer time koristimo i njima i sebi i cijelom gradu!

Novi sreski načelnik. U četvrtak na večer stigao je u Šibenik novi sreski načelnik g. Ivo Aničin, koji je jučer preuzeo dužnost. Šibeučani su naročito zadovoljni što dobivaju u gosp. Aničinu vrsnog šefa upravne vlasti u svom gradu, jer najbolji glasovi koji ga pretekoše, daju sigurnu garanciju da će gosp. Aničin u Šibeniku vršiti svoju funkciju na opće zadovoljstvo Šibenika i Šibečana, kao što je to i do sada vršio u ostalim mjestima gdje je istu čast obnašao. Dobro nam došao!

Izvanredna glavna skupština P. Š. K. „Krka“. Sutra, u nedjelju, u 10 sati prije podne održaće se u salonu hotela „Krka“ izvanredna glavna skupština P. Š. K. „Krka“ sa već najavljenim dnevnim redom. Za ovu skupštinu vlada među članstvom naročiti interes, jer ima da se izaberu u upravu nove sile, koje će uspješno povesti klub dalje, putem stare slave.

Koncertne večeri ruske balalajke „Jar“ u kavani „Krka“. Zaslugom vlasnika G. H. „Krka“ dobio je naš grad za kraće vrijeme odličnu rusku balalajku „Jar“, koja je već dugi niz godina s uspjehom priređuje koncerte u Beogradu i Zagrebu. Balalajka se sastoji od 12 članova, prvoklasnih svirača i pjevača. Njihov prvi nastup u kavani „Krka“, koji je uslijedio u četvrtak na večer, ostavio je najljepši dojam kod šibenske publike. Među pjevačima se osobito ističu sopran gđa Nadježda Astafjeva, bariton g. Viktor Zdzjerski i bas-bariton g. Paule Karagičev. Njihovo pjevanje, puno beskrajne topline i osjećaja, dočarava nam svu ljepotu onih divnih pjesama, koje je kroz vijekove stvorila patnička duša ruskog muzika. Balalajkom dirigira prof. muzike g. Mihajlo Sobčenko. U našem gradu ostaju petnaest dana i kroz to će vrijeme građanstvo imati prilike da nađe zaista ugodnu razonodu, prisustvujući koncertima ove odlične grupe ruskih umjetnika.

Divljački čin nepoznatih zlikovaca.

Pretposle noći u Donjem Polju nalazilo se je u tamošnjim vinogradima mnogo masta šibenskih vinogradara, kojeg je bilo prepuno suđe. Neki nepoznati zlikovci, iz nerazumljivih razloga, iskrenuli su čitav mast i porazbijali suđe, te se preko 90 hekta masta prolilo i uništilo. Ovaj barbarski čin, koji je prema svim indicijama, morao biti hotimično počinjen, izazvao je ogorčenje cjelokupnog stanovništva, a naročito vinogradara, koji najbolje znadu cijeniti, koliko im se žuljeva ovim uništeno i koliko znoja utaman prolilo. Žandarmerijska stanica je poduzela hitne korake da pronađe neznane zločinačke divljake, koji će za svoje zlodjelo najstrože odgovarati pred pravdom.

Upozorenje dopisnicima iz sjeverne Dalmacije. Ovog puta primili smo veliki broj dopisa iz raznih krajeva sjeverne Dalmacije, koje žalost radi preobilje hitnog materijala i ograničenog prostora nismo mogli uvrstiti u današnji broj. Svi ti dopisi izići će bezuvjetno u sljedećem broju.

Uredovno vrijeme u državnim nadležstvima. Od Kraljevske banske uprave, opšteg odeljenja, primamo: Usled već važeće naredbe Gospodina Pretsednika Ministarskog saveta propisano je počev od 1. oktobra tekuće godine do 1. maja 1932. godine po kancelarijama administrativnih državnih nadležstava ovo radno vreme: svakog radnog dana od 8 do 12.30 i od 15.30 do 18 sati, a subotom od 8 do 14 sati.

Odlazak g. ing. Mamatzia. Dosadašnji općinski inžinir g. Josip Mamatzia napustio je ovo mjesto i prekjueer otputovao u Split, gdje će kod Tehničkog odjeljenja Banske Uprave stupiti u službu za sada kao kontraktualni činovnik.

Kupio bi jedan brod od 2-3 vagona nosivosti sa ili bez motora. — Ponude kod tiskare E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

Nova revija u Šibeniku. Dne 1. oktobra izišao je prvi broj nove šiben. mjesečne revije pod nazivom „Socijalna Revija“. Uređuje ju gosp. Božo Dulibić advokats. kandidat iz Šibenika. Sadržaj prvog broja jeste sljedeći: G. Papini — Đavolja izmetina. — Radnikova tužaljka, B. Dulibić — Riječ dvije o socialnom pitanju prigodom pitanja neuposlenosti, Fr. W. Foerster — Socialni rad studentske omladine u Engleskoj i Americi, Dr. Kordač o kapitalizmu i socialnoj reformi, Agrarna reforma u Dalmaciji, Milan Valant — Kršćans. sindikatni pokret u Sloveniji, Dvije dobre publikacije Dr. Kostića, Borba za dva oblika u gospodarstvu, J. Felicinović — „La Hérarchie catholique et le problème social.“ Cijena pojedinom broju iznosi 6 dinara.

Tonfilm

KINO „BALKAN“ prikazuje večeras i narednih dana 100% tonfilmsku operetu:

LJUBAVNA PARADA

(The love parade)

Nosioci glavnih uloga su najveći svjetski umjetnici tonfilma **Maurice Chevalier** i **Jeanette Mac Donald**, već poznati šibenskoj publici iz tonfilmske operete „Monte Carlo“. Režiju vodi najslavniji režiser Amerike **Ernest Lubitsch**. Ovaj je tonfilm himna pjesmi, ljubavi i sreći. . . .

KINO „TESLA“ prikazuje u nedjelju i sljedećih dana 100% njemački tonfilm

CAREVA LJUBAV

U ovom tonfilmu prikazana je ljubav cara Josipa i poštareve kćeri, te sjaj i raskoš na dvoru cara Josipa II. U glavnoj ulozi obljubljeni njemački umjetnik **Walter Jansen**, poznat iz filma „Valcer sa dva srca“ gdje je igrao ulogu konponiste valcera.

U pripremi:

KINO „TESLA“ „Lažni feldmarsal“ vesela vojnička humoreska sa **Vlasta Burianom** i piscu ovog djela **Roda-Rodom**, u glavnoj ulozi. „Jazz Girl“ 100% njemačka tonfilmska opereta sa simpatičnom umjetnicom **Anny Ondra**. „Dvije ljubavi“ veliko tonfilmsko remek-djelo, u kojem po prvi put u Šibeniku govori i pjeva slavna **Greta Garbo**. U ovom tonfilmu opisana je tragična ljubav mladog svećenika i slavne glumice i strast . . . . kojoj nijesu mogli odoljeti.

KINO „BALKAN“: „Maroko“ 100% tonfilmsko djelo iz života „stranačke legije“. Glavne uloge igraju: **Marlene Dietrich**, umjetnica, koju hvali sva svjetska štampa, **Garry Cooper** i **Adolphe Menjou**. „Tango ljubavi“ velika tonfilmska opereta sa **Villy Forstom** i **Fee Malten** u glavnim ulogama. „Pjesmi je kraj“ vesela tonfilmska opereta sa **Liane Haid**, koja pjeva slager „Adieu, mein Kleiner garde-officier“ Članica zagrebačke operete **Marica Lubejeva** pjeva na našem jeziku slager „Sad je ljubav kao tonfilm“. Mulske uloge igraju **Willy Forst** i **Ernest Verebes**.

Brijačnica

sa vrlo rentabilnim poslom prodaje se, radi odlaska vlasnika iz mjesta.

Adresa kod tiskare Vitaliani,

PODLISTAK

Dr. Miroslav Tyrš - osnivač Sokolstva

Povodom proslave stogodišnjice njegova rođenja

Pre nekoliko dana priredila je Čehoslovačka obec sokolska veličanstvenu štafetu sa devet granica republike do Tyrševog spomenika u Pragu, u kojoj štafeti je učestvovalo trideset i pet hiljada sokolova i sokolica. Ova grandiozna manifestacija značila je nastup Sokolstva u „Tyrševu godinu“, kojom celokupno slavensko Sokolstvo hoće da oda dužno poštovanje svome osnivaču dr. Miroslavu Tyršu povodom stogodišnjice njegova rođenja, dok će kruna same proslave biti velebni svesokolski slet u Pragu god. 1932.

Među najmarkantnije ličnosti što ih u prošlom stoleću dalo svetu Slavenstvo bez sumnje spada dr. **Miroslav Tyrš**. Rođen u Dječinu na Labi 17. IX. 1832 god., već u najranijoj mladosti ostaje siročić bez roditelja. Vaspitan na selu pod skrbištvom svoga ujaka zarana je već osjetio duh demokracije. Gimnaziju je polazio u Pragu i pokazivao osobitu nadarenost i interes za klasično doba, napose helensku kulturu. Kao u većine tadašnje iteligencije češke ni u Tyrša nije još bila tada razvijena nacionalna svest u tolikom stepenu da bi se potpuno stavio u službu nacije. Međutim poznati događaji iz god. 1848 povuku i mladog Tyrša u vrtlog borbe, što je bez sumnje počelo da budi u njem svest pripadnosti češkom narodu. On stupa u studentsku legiju, ponosan da bar na neki način može koristiti svome narodu. A kada je iza toga u malostranskoj gimnaziji, koju je Tyrš polazio, zavladała nemačka reakcija, prelazi on u

staromesnu gimnaziju i na vlastito traženje prvi polaže maturu na češkom jeziku.

Slaba tela i nežna zdravlja Tyrš se počeo savetu lekara baviti telovežbom. I tako pod uticajem proučavanja života starih Grka razvije se u njega pored ljubavi za domovinu i slobodu još i ljubav za telesno obrazovanje, čije blagotvorno delovanje je sam na sebi osjetio.

Stupivši na univerzu Tyrš sve više izrađuje svoju ličnost. Domala pruži mu se prilika da stupi aktivno u borbu za ostvarenje svojih ideala. Baš u doba kada je svršavao studije na filozofskom fakultetu položivši na kraju god. 1860 doktorat, bio je narodni preporod u punom jeku. Sada već izrađeni nacionalista stupa on u kolo narodnih boraca. Budući da je marljivim vežbanjem u Malypetrovom gimnastičkom zavodu postao prednjak, zapadne ga zadaća da pokrene misao osnivanja samostalnog češkog gimnastičkog društva. Kako to društvo nije imalo biti samo gimnastičko, postade ono domala zarište celokupnog narodnog pokreta kod Čeha. Bilo je to god. 1861, kada se Češka nalazila u punom jeku borbe za narodnu stvar. Već sledeće 1862 god. 16 februara sazove Tyrš glavnu skupštinu i osnuje „Telovežbeno društvo Soko u Pragu“. Od toga doba pa sve do svoje smrti stavlja se on u službu sokolske stvari. On daje novoj organizaciji ideju i stvara novi čisto slavenski sistem i metodiku telesnog obrazovanja, po kome kao posljednji cilj traži zdravlje, snagu i lepotu u fizičkom i moralnom pogledu. Svoje misli o Sokolstvu iznosi u napisu „Naša zadaća, smer i cilj“, a u gimnastičkom pogledu izdaje knjigu „Temelji telovežbe“. Da svome pokretu dade što širi delokrug sada osniva god. 1869 „Telovežbeno društvo praških

gospođa i gospojica“, čime postavlja Sokolstvo na bazu široke demokracije bez obzira na spol.

Iste godine bude izabran za narodnog poslanika, a god. 1880 nakon duge borbe postade docent realne umetnosti na češkoj tehničkoj, a dve godine dana iza toga profesor na filozofskom fakultetu. Povodom nastupnog predavanja dočekaše ga slušači pozdravom „Zdravo!“

Rad i aktivnost bili su principi Tyrševoga života. Pored Sokolstva bavio se on naukom i politikom, gde je bio susretam kao čovek visoke iteligencije, odlične stručne spreme, jak i svetao karakter, čovek širokih koncepcija, nacionalista per ekselence, kojemu nacionalizam nije baza, nego putokaz u životu i radu. Suviše intezivnim i napornim radom naruši još više po prirodi i onako slabo zdravlje. Zato počeo na oporavak u oetzthalske Alpe u Tirolu, gde padne žrtvom nesretnog slučaja 8 augusta 1884. Nekoliko dana iza toga nađoše mu mrtvo telo u reci Aachi. Premda je smrću Tyrševom izgubilo Sokolstvo svoga prvog duhovnog vođu i organizatora, ipak je sokolska ideja uhvatila tako dubok koren ne samo u njegovoj uzi domovini, nego i u celom slavenskom svetu, što je dokaz da je ta ideja bila zdrava i snažna, puna poleta. A do godine kada se bude u Zlatnom Pragu sakupilo celokupno slavensko Sokolstvo da se pokloni seni svoga duhovnoga oca i da proslavi sedamdesetogodišnjicu svoga opstanka zadržat će svako slavensko srce, jer će u legijama crvenih košulja videti zdravu narodnu krv, koja će jednoga dana da obnovi Slavenstvo u duhu dr. Miroslava Tyrša.

Šibenik

Viktor Ladenhauser

Šibenska Okružna Banka D. D. Šibenik
 Telefon br. 68. — Brzjavni: Krugobanka
 Prima uloge na štednju na knjižice
 i po tekućem računu te ih
 ukamaćuje najpovoljnije.
 Vršiti sve bankovne poslove uz najbolje
 uvjete
Robni odio — Telefon br. 9.

Mate Katalinić
 ŠIBENIK

Trgovina svih vrsta suhih i uljenih boja, flrnaisa, la-
 kova i kistova. Českog stakla ornamentalnog i običnog
 za prozore. Soboslikarska ličilačka i dekoraterska ra-
 dnja. Lakiranje automobila sa „Ducco“ spritz aparat.

GOSTIONA A. VATAVUK
 ZAGREBAČKA ULICA

Uvijek dobro pečeni odojci i janjci na
 ražnju. - Toči se dobro šibensko vino.
 U VATAVUKA UVIJEK DOBAR RUČAK

Nikola Stošić - Šibenik

Zagrebačka ulica.
PEKARNA i TRGOVINA
 mješovitom i suhomesnatom robom,
 na malo i na veliko.

Ispitani botanički dugogodišnji vrtlar izra-
 đuje nadgrobne vijence i bukete od svježeg cvijeća
 sa i bez palma, osobito za Dan Mrtvih. Cijene sa-
 sma umjerene. Uređuje parkove, cvjetnjake, na-
 sade, voćnjake it.d.

Vicko Juras, vrtlar
 vis-a-vis BOLNICE — Šibenik

KLAVIR prodaje se jeftino.
 Obratiti se upravi.

Vaso Čok i Jovo Paklar
 Šibenik (Dalmacija)

Staklo za prozore, suplje staklo. poculan, kuhinjsko
 posuđe, aluminijsko, emajlirano, papirnata roba,
 mineralna voda, bomboni i t. d.

Vlastiti proizvod Crkvenih svjeća.

Milorad Dj. Pecelj

TRGOVINA MJESOVITE ROBE — ŠIBENIK
 Ima veliki izbor: kuhinjskih, dućanskih i decimalnih
 vaga, od tvrdog i mekog drveta.

NAJVEĆA POMODNA RADNJA U ŠIBENIKU
Salamon DRUTTER

ima na skladištu za jesensku i zimsku sezonu
 sve vrsti najmodernijih štofova za zenske ogrtače
 i oprave, iz prvih francuskih tvornica, kao i bo-
 gati izbor gotovih ženskih krzna i ogrtača iz
 čuvenog pariškog magazina A. G. B.

ENGLJSKI MAGAZIN

suvlasnik **S. DRUTTER**
 Upravo prispjeli muški kaputi, u svim vrstama,
 jesenski ogrtači, odijela za gospodu, izrađena po
 posljednjoj modi, kišne kabanice i t. d.

Cijene više nego povoljne!

Veliki automatični kantar (vaga) do 10 kvin-
 tala, tvrdog drveta i željezo, potpuno ispravno, pro-
 daju se. Obratiti se tiskari E. Vitaliani i Sin.

ŠIME ANTIČ - Šibenik

Trgovina manufakturnom robom

Veliki izbor platna za
 rublje, sefira, oxforda,
 trikotaža i t. d.
 uz najumjerenije cijene.

Vaše tiskanice i oglasi odlučuju
 Vaš uspjeh!

U
 Odlikovanom
 Grafičkom Zavodu
 tiskari E. Vitaliani i Sin
 Šibenik. — Telefon broj 47

možete naručiti i dobiti iz-
 rađeno uz jeftinu cijenu
 stampane: koverte, li-
 stovni papir, račune,
 fakture, note, dopi-
 snice, posjetnice,
 blokove, pozive,
 rasporede, pla-
 kate, - letake,
 cjenike, no-
 vine, bro-
 šure it.d.

Izradba tačna i savjesna.

Oglašujte u „Primorskoj Riječi“

Pokućstvo

najjeftinije dobijete kod
 stare i solidne firme

Stjepan Karković
 ŠIBENIK

GRGO OLIVARI I DRUGOVI

građevno poduzeće
 ŠIBENIK

Preuzimlje i izvršuje sve vrsti
 građevinskih poslova najso-
 lidnije i najkulantnije.
 Obavlja sve spadajuće tehničke
 radove, projekte i t. d.

DANTE-OVA
BOŽANSTVENA KOMEDIJA „PAKAO“

sa 76 ilustracija slavnoga Doré-a, 364 strane formata
 35/27 cent. Preveo prof. Stj. Buzolić. - Luksusno uvezano
 u zlato. Komad D. 100. Preko 10 komada fko. poštarine.
Na otplatu po Din 20. — mjesečno
 Sa naručkom treba poslati prvi obrok (20 D. unapred)
 Kod pošiljke zaračunava se pouzecom II. obrok i pošt.
 Naručuje se kod Tiskare E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

Strojarska Mehanička Radiona
 i Ijevaonica metala
S. Kordić - Šibenik

RADIONA

za popravke parobroda, parnih strojeva, auto-
 mobita, motora, granika kompresora, turbina, itd.

— — Konstruiraju se propele od bronza. | — —

MONTAŽA

svakovrsnih strojeva, mlinova, hidrauličnih presa,
 motora na brodove i čamce.

Kolinska

CIKORIJA

UKUSNA I ZDRAVA
 je
KOLINSKA KAVA

1000 listova konceptnog papira za kancelariju Din. 90.
 1000 vel. listova bijelog papira za zamotavanje Din. 240.
 Dobiva se kod: tiskare E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

Hajdmo u Marjana!

Uvijek prvoklasno svježe zagrebačko pivo,
 hladna jela i pikanterije svake vrsti.

Zagrebačka Pivara Šibenik.

Kruna ženske ljepote je Grieserova trajna ondulacija
bez elektriciteta

Isključen je kratki spoj i bilo kakav bolan ili neugodan
 dodir. Najhigijeničnije, najugodnije i najtrajnije sred-
 stvo ondulacije bez opasnosti jer nema elektriciteta.

Brijački frizerski salon **GUSTAV ČERVAR - ŠIBENIK**

Stipe Zorić, vrtlar Šibenik
 Poljana
 Kralja Petra

Prodaja svježeg cvijeća, te raz-
 nih biljka u loncima. Solidna
 izradba nadgrobni vijenaca,
 kao vjenčanih buketa.

Također uređuje parkove. CIJENE UMJERENE

Boris Berger - Šibenik

Skladište najfinijih Engleskih i Čeških sto-
 fova. Izrađuje najmodernija muška i ženska
 odjela kao i vojnička. Ima sve pribore za
 vojničke uniforme. Obilan izbor tek stiglih
 najfinijih modernih stofova za jesen i zimu.
Cijene umjerene.